

Evaluatie natuurgebied De Watertap 2020

Door vrijwilligers van De Watertap,
Buur maakt Natuur

Ontwikkeling van het gebied

Voor de grote lijnen van de werkzaamheden hebben we houvast aan het begin 2020 gereedgemaakte beheerplan De Watertap. We genieten al een paar jaar van de velden die in het voorjaar helemaal blauw zijn van alle korenbloemen en rood van de vele klaprozen. Er staan duizenden margrietten te pronken, kamille en heel veel akkerviooltjes. Bolderik (een plant uit de anjerfamilie) breidt zich uit. Maar in het relatief jonge gebied is het zoeken naar de juiste vorm van beheer. Wat is "juist"? Wat willen we nu, wat willen we op de lange termijn en hoe verdraagt zich dat met elkaar?

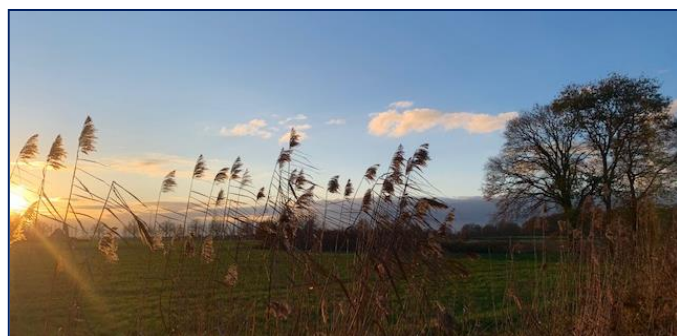

Door ons gebiedje ten zuiden van de spoorlijn slingert het Möllepad, een wandelpad, over een aangelegd 'rivierduin' te midden van een voormalige akker, nu voornamelijk grasland. Hoe beheren we op een goede manier kruidenrijk grasland? Ten noorden van het spoor beheren we twee door de Watertapweg van elkaar gescheiden gebiedjes. Daar hebben we natuurgraanakkers aangelegd maar wat verstaan we daar precies onder? En hoe beheren we die op een goede manier? Voor de middelste akker werd dit jaar de vraag actueel hoe vergravingen hun definitieve vorm moesten krijgen. En welke beplanting op de vrijgekomen grond geschikt zou zijn.

Beheerwerkzaamheden

Met de corona-adviezen in ons achterhoofd hebben we in het jaar 2020 minder dan we zouden willen, maar toch nog veel werk kunnen verzetten; meestal twee aan twee en met geruime afstand tot elkaar.

In februari 2020 hebben we handmatig een grote es, één van de knotbomen in de houtwal op de grens van de zuidakker, geknot en de takken in de houtstrook verwerkt. Aan het eind van de zomer is tussen de spoorlijn en het Möllepad het grasland mechanisch gemaaid en het maaisel afgevoerd naar een grote hoop (een broeihoop) aan de rand van het terrein voor meer biodiversiteit. In de nazomer zijn we hier begonnen met het trekken en uitsteken van duizenden zaailingen van wilg, berk, esdoorn, en populier. Zo proberen we vooral de grote plas van opslag vrij te houden.

Op de zuidakker kan gewandeld worden (*weliswaar alleen op het aangelegde pad*) maar dat is niet de bedoeling op de midden- en noordakker. Toch begonnen mensen onze middenakker binnen te lopen. We hebben daarom paaltjes met draad gezet langs het pad dat ons terrein scheidt van een wandelpadje langs de sportvelden van Gaanderen. In het

aangrenzend “Puntbosje” en langs de Watertapweg leggen we regelmatig grote afgewaaide en afgesnoeide takken neer om doorgang waar we dat niet willen hebben, te belemmeren. In dit bosje verwijderden we zoveel mogelijk de Amerikaanse Vogelkers. De vitaliteit van deze exoot neemt hier af.

In oktober is de helft van de middenakker gemaaid en geploegd met als doel de oprukkende grassen terug te dringen. Daarna hebben we met de hand winterrogge ingezaaid en ingeharkt. In december is het natste gedeelte van de middenakker afgegraven; op de bodem troffen we een dun laagje rivierklei met sporen van ijzerhoudende grond aan. De grond die medio december bij de vergravingen op de middenakker is vrijgekomen, is verwerkt tot een wal langs het wandelpadje tussen onze akker en de sportvelden. En er zijn twee heuveltjes aan de zuidkant van het Puntbosje van neergelegd. Deze “duintjes” zijn aantrekkelijk voor zoonbidders zoals bijvoorbeeld de Levendbarende Hagedis.

In het seizoen is op de zuidakker en op de berm van de noordakker meermaals gecontroleerd op de invasieve Canadese Guldenroede en deze is zoveel mogelijk verwijderd.

Enkele waarnemingen

In het voorjaar zijn er tussen de midden- en noordakker zo’n 450 padden door een aan ons verbonden paddenwerkgroep, overgezet. In april is langs het Möllepad twee keer de Levendbarende Hagedis aangetroffen, een belangrijke doelsoort voor ons. Ook in april deed zich tussen de zuid- en middenakker een andere waarneming voor: een grote gave reebok bleek door een trein te zijn aangereiden en werd dood naast de spoorlijn tegen het hoge doorlopende hek aangetroffen. In overleg met Prorail zijn vervolgens twee faunapassages aangelegd. We hopen dat dit aan afdoende oplossing biedt. Ook voor dassen, daar hebben we sporen van aangetroffen.

Aan de achterzijde van het aangelegde “rivierduin” waar het Möllepad overheen slingert, zijn twee steile wandjes gegraven waarmee we holenbroeders als oeverwaluw en ijsvogel hopen aan te trekken. Talloze graafbijtjes en graafwespjes hebben er al bezit van genomen. De Basterdzandkever vloog in wolken over ons terrein. Ook zagen we de Kleine Parelmoervlinders en boven ons hoofd de hier foeragerende torenvalken, buizerds, een enkele ooievaar en de aanwonende broedende kerkuilen en steenuiltjes. Aan de grote plas, in droge tijden een kleine plas, werden onder andere Witgatjes en Kleine Plevier op doortrek waargenomen. Ook zien we met regelmaat op alle akkers de Roodborsttapuit. Er is door het jaar heen ook aan flora één en ander geïnventariseerd. Het is aan te bevelen om het gebied in zijn geheel goed te gaan monitoren en alle bevindingen goed vast te leggen.

Recreatief

De Watertap wordt veel bezocht en gewaardeerd door voornamelijk wandelaars. Maar helaas ook door MTBers, wielrenners, vuurwerkstokers. Ondanks een smalle wandelpassage onder de spoorbrug door, zien we hele gezinnen met fiets en al boven hun hoofd tillend het terrein op gaan. En helaas ook veel mensen zonder hondenriem en poepzakjes op zak. Het staat goed aangegeven dat dit niet de bedoeling is, het mag niet. We spreken ze er op aan en geven uitleg, maar het probleem is weerbarstig. Hoe beheer(s) je een goed verantwoord natuurminnend gebruik? Dit punt verdient veel aandacht, we moeten er beter op gaan sturen.

De Watertappers

De werkgroep De Watertap bestaat begin 2020 uit ongeveer zes vrijwilligers, naast een paddenwerkgroep die aan ons verbonden is. Eerder hadden zich bijvoorbeeld op de landelijke Natuurwerkdag 2019 mensen gemeld die zich wellicht zouden willen aansluiten bij onze werkgroep. Door de strenge coronaregels zagen we geen mogelijkheid om ze uit te nodigen en op een goede manier te introduceren. Omdat er op De Watertap toch wel wat werk verzet moest worden, hebben we een Appgroep opgezet, 'De Watertappers', via welke we werkafspraken maken. En zo zijn we plm. twintig keer in wisselende samenstelling twee aan twee met veel plezier buiten bezig geweest. Gaandeweg ontmoetten we voorbijgangers die interesse toonden voor het gebied én kennis hebben van natuurontwikkeling. Zij willen ook de handen uit de mouwen steken en/of mee denken bij het verder ontwikkelen en beheren van het terrein. Eind 2020 bestaat de appgroep uit 8 leden, inmiddels uit 11 en "er staan er nog een aantal op de lijst". Het uitbreiden van de groep vrijwilligers is een speerpunt voor 2021; wat is leuker en beter voor De Watertap dan een grote groep vrijwilligers waar je een tijd mee vooruit kunt?!

Tekst: Gerard ter Heijne en Stella van Telgen, 17 mei 2021

Gerelateerde artikelen op de website in 2020:

- [Natuurterrein De Watertap in OER!](#)
- [Natuurkokers bij gezaaid](#)